

Kmet, delavec in obrtnik naj bodo strogo vodniki!

Iskate vašo strogo. Hvala! Na eno leto 20 — na pol leta 15 — na mesec 10 — na eno leto 20 — Iskanje po tarifi. — Pismenim upravljenjem naj se prikladi znanje za odgovor. — Nepriljubljen plačan se ne sprejema.

Kmetški list

Glasilo „Slovenske Kmetške Stranke“.

Vse naše vsebine so vaše delo in marljivost!

Prejete so vse vsebine. — Plača in tisk so v Ljubljani. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kelečevski ulici št. 7. — Telefon: 2504. — Račun po poštni listnini št. 94.104.

Jasna beseda.

Dne 11. novembra sta sklenila dva parlamentarna kluba v Beogradu, namreč Radičev klub in klub samostojnih demokratov, ki ga vodi Svetozar Pribičević, da se združita v kmetško-demokratsko zajednico in sicer na podlagi programa, ki je bil predložen Demokratski zajednici (Davidoviću) dne 22. oktobra t. l.

Istega dne se je vršila skupna seja obeh parlamentarnih klubov (to je važno! Op. ur.), na kateri je bila sprejeta sledeča

resolucija:

»Kluba HSS in SDS sta skupno z zemljoradniškim klubom stavila klubu Demokratske zajednice predlog za ujedinjenje celokupne demokracije v enotni poslanski klub. Ker je bil ta predlog za sedaj sprejet samo v načelu in iz razlogov politične taktike se ni izvedel, sta se zedinila kluba HSS in SDS, da na programu, ki je bil sestavljen in predlagan obenem s predlogom Demokratske zajednice dne 22. oktobra, napravita prvi veliki korak k ujedinjenju demokracije s tem, da se združita v kmetško-demokratsko koalicijo.

Kljub kmetško-demokratske koalicije bo imel seje vsaj enkrat na mesec. Na sejah bosta predsedovala menjaje se dosedanja predsednika obeh koaliranih klubov (torej gre za navadno koalicijo, ne pa za fuzijo ali stapanje obeh klubov v enega in dveh strank v eno! Op. ur.), ki sta istodobno tudi voditelja kmetško-demokratske koalicije.

Skrb za enotno parlamentarno akcijo (torej gre le za skupno akcijo v parlamentu. Op. ur.) kmetško-demokratske koalicije in za vodstvo skupnih poslov se poveri poslanskemu odboru kmetško-demokratske koalicije, ki šteje 8 članov, od katerih določi vsak klub po štiri.

Dosedanja poslanska kluba kot strankina organa in kot parlamentarno-tehnični edinci ostane še nadalje.

Kmetško-demokratska koalicija lahko stopi samo v tako vlado, ki pomeni spremembo današnjega političnega sistema v duhu demokracije, parlamentarizma in enakopravnosti.

Oba kluba (torej ne eden, ampak oba = dva!) kmetško-demokratske koalicije (= zveze) se

obvezujeta, da eden brez drugega ne gre v nobeno vlado. Noben klub ne more napraviti nobenih sporazumov ali koalicije z drugim klubom ali stranko.

V skupnem poslovnem odboru, ki ga omenja resolucija, so samostojni demokratje dr. Gregor Žerjav, dr. Svetislav Popović, Juraj Demetrović in Večeslav Vilder, potem pa radičevci: dr. Sekula Drlević, Ivan Pucelj, dr. Maček in Predavec.

Pomen kmetško-demokratske koalicije.

V slovenskem, zlasti v klerikalnem časopisju so zagnali nevedni in hudebniki ljudje silen krik, ko so zvedeli, da sta se zvezala Radič in Pribičević. Zlasti »Slovenec« po-skuša ljudi na vso moč farbati — stara navada je železna srajca — češ da sta Pucelj in SKS »zlezla pod Žerjavovo komando« itd. Ker se bodo te farbrije razlegale po stari navadi skoro gotovo tudi z vseh prižnic, hočemo o stvari spregovoriti nekoliko obširnejše. Prvo vprašanje, o katerem si moramo biti popolnoma na jasnem, se glasi:

Zakaj se je ustanovil parlamentarni kmetško-demokratski blok?

Kdor je količkaj pazljivo zasledoval razvoj političnih dogodkov v Beogradu zadnja leta, je že zdavnaj lahko uvidel, da je naš parlamentarizem propadel. Parlament v Beogradu že dolgo nima nobenega pomena in nobene moči več, ampak odločujejo o usodi države samo izvenparlamentarni činitelji.

Če bi parlament kaj veljal, ne bi bilo mogoče, da sede v vladi ministri, ki jih ni postavil parlament. Danes so sicer ti gospodje izvoljeni za poslance, toda v vlado niso prišli kot poslanci.

To je — poleg drugih dokazov — najmočnejši dokaz, da ležita pri nas parlamentarizem in njegova podlaga — demokracija — na tleh. Danes vlada pri nas diktatura, ki je samo »zaradi lepšega« odeta v parlamentarni plašč.

Parlament in demokracija pa sta nerazdružna pojma. Brez demokracije ni parlamenta, brez parlamenta pa je vsako delovanje političnih strank za uresničenje njihovih programov nesmisel. Brez pravega parlamenta namreč, to

je takega, v katerem res odločuje volja ljudstva in s a m o volja ljudstva. Naša današnja parlamentarna večina je namreč le igračka v rokah diktatorjev.

S tem, da so se izvenparlamentarne sile polastile vse moči v državi, je uničen in pogažen demokratični princip, obenem pa je s tem tudi uničena vsaka možnost za vsako politično stranko, da bi mogla kdaj uveljaviti svoj program (razen če se hoče na slepo udinjati diktaturi, kot se je n. pr. naša SLS).

Parlamentarni boj je z nastopom izvenparlamentarnih sil dobil torej naenkrat čisto drugo lice: Danes se ne vodi več boj za uresničenje strankarskih programov, kakor je to v vseh pravih parlamentih navada, ampak boj se vodi danes pri nas za podlago parlamentarizma sploh, ta podlaga pa je demokracija. Mi se moramo danes še enkrat bojevati za to, da bo imel besedo parlament in v parlamentu izražena ljudska volja, ali pa bodo imeli odločilno besedo izvenparlamentarni činitelji!

Po domače povedano: Boj ne gre danes za to, koliko krav bo spravil kmet v svoj hlev, ampak za to, da kmetu hlev ostane, ki ga hočejo zavzeti drugi!

Danes je položaj tak, da smo mi izgubili demokracijo, ž njo vred pa tudi pravi parlamentarizem. Če hočemo pa kdaj uresničiti svoj kmetški program, ga ne moremo brez demokracije (ljudske volje) in brez pravega parlamenta. Zato je čisto jasno, da vsem političnim strankam, ki vidijo možnost uresničenja svojih programov samo s pomočjo demokracije, danes in zaenkrat ne preostaja nič drugega, kakor da se zvežejo med seboj v cilju, da vzpostavijo demokracijo, t. j. da pribore volji ljudstva zopet njeno pravico in parlamentu njegovo veljavo s tem, da stró diktaturo. Kakor hitro pa bo ta cilj dosežen, gre vsaka stranka svojo staro pot, vsaka se zopet bori za svoj program v zopet vzpostavljenem pravem parlamentu.

To, kar smo zgoraj bolj obširno razložili, je čisto na kratko povedano tudi v resoluciji: »Kmetško-demokratska koalicija lahko vstopi samo v tako vlado, ki pomeni spremembo današnjega političnega sistema v duhu demokracije.« V teh besedah je izražen vzrok in ob-

enem cilj koalicije, ki sta jo sklenila Pribičević in Radič. Gre za boj proti diktaturi in za boj proti izvenparlamentarnim vplivom.

Za enakopravnost državljanov.

Še ena druga točka je, ki ravno tako zahteva boj proti današnjemu sistemu, in to je ravnopravnost državljanov.

Tudi to je temeljna točka demokracije. Država, v kateri imajo eni državljani več pravic kot drugi, ali pa manj dolžnosti kakor drugi, zlasti pri plačevanju davkov, ni demokracija, ampak je gosposka država, in sicer pokvarjeno-gosposka. Dokler nimajo vsi državljani brez izjeme enakih pravic in enakih dolžnosti, ni mogoče govoriti o demokraciji v državi. Kjer pa ni demokracije, tam tudi ni mogoče politično delovanje strank, kakor smo že zgoraj povedali.

Zaključki.

Kaj pa sledi iz vsega, kar smo povedali? Sledi to-le:

1. Radič in Pribičević sta sklenila koalicijo, t. j. zvezo, da se vzpostavi demokracija v naši državi in da zavlada pravi parlamentarizem. Kakor hitro bo ta cilj dosežen, takrat ta koalicija naravno sama od sebe preneha.

2. Zato ostaneta obe stranki popolnoma samostojni in neodvisni druga od druge. To pove sama resolucija na čisto nedvoumen način z besedami: »Dosedanja poslanska kluba kot strankina organa in parlamentarno-tehnični edinci ostane še nadalje.«

Iz vsega, kar smo povedali zgoraj, je to tudi popolnoma razumljivo. Koalicija je sklenjena iz vzrokov parlamentarne taktike, da se vrže sedanja diktatura, ne dotika se pa nikjer niti z najmanjšo besedico izpremembe strankinih programov! Radiču niti na misel ne prihaja, in tako tudi Pribičeviću ne — in tudi nam ne! —, da bi kdo zatajil in zapustil svoj program. S tem pa še ni rečeno, da ne bi mogla Radič in Pribičević skupno nastopati (taktično), da vržeta skupnega sovražnika. Ko bo pa ta vržen in bo zopet vzpostavljena demokracija, takrat bomo gledali znova, kaj naj se zgodi: Ali ostanemo še morebiti kakšen čas skupaj, ali pa se zopet ločimo. To je stvar bodočnosti.

3. sledi iz povedanega, da o kakem združenju SKS in SDS v pro-

gramatičnem oziru ni in ne more biti niti govora! SDS ima svoj program, mi pa svojega; Oba programa sta različna kot noč in dan. Združenje ali »fuzija« pa ni nikdar možna na podlagi trenutne politične taktike, ampak se da izvesti le na podlagi trajnega skupnega idejnega programa. Tega pa ni nikjer, nikdar se ni o tem govorilo niti pisalo in tudi resolucija ne omenja prav nič o tem! Zato je vse besedičenje »Slovenca« o tej stvari iz zlobe in iz neumnosti izvirajoča farbarija ljudi. Skupnost med nami in samostojnimi demokrati je samo parlamentarno-taktilna, (da si priborimo nazaj demokracijo), nika kor pa ni programatična — oboje pa »Slovenec« zavija in prevrača, bodisi ker razlike obeh besed in pojmov ne pozna, ali pa, ker je hudoben in to nalašč dela, samo da bi kmete farbal po svoji stari navadi.

Na programatičnem razmerju med SDS in SKS tudi govor g. dr. Žerjava ne more nič izpremeniti, ki je (po časopisnih vesteh) namigaval nekaj na znani »napredni blok« v Sloveniji. O kakem »naprednem bloku« v resoluciji, ki jo objavljamo spredaj, ne stoji niti ena beseda, privatne želje posameznih politikov pa za nas v programatičnem niso in ne morejo biti merodajne, kar pa seveda ne izključuje morebitne skupne politične taktike v gotovih slučajih. Pri raznih občinskih volitvah n. pr. nastopajo pristaši obeh strank skupno, ne da bi se bilo treba enemu ali drugemu odpovedati svojemu programu.

Zakaj je zveza demokracije potrebna?

Zgodovina nas uči, da se je morala demokracija, predno se je mogla uveljaviti, povsod boriti proti trem silam: Boriti se je morala proti premoči vladarjev, proti premoči fevdalcev (grofov, veleposest-

nikov, generalov itd.) in proti premoči visoke duhovščine vseh ver (nižja duhovščina tu ne prihaja v poštev, ker nima v tem oziru odločilne besede). V zgodovini najdemo te tri sile vedno združene proti onim, ki delajo in ustvarjajo (kmetje in delavci).

To stanje hočejo gotovi krogi tudi pri nas trajno vpeljati. Poskusi so že tukaj in sedanje stanje v naši državi je prvi plod teh poskusov! Gorje pa kmetom in delavcem, če bi to stanje ostalo! Reči moramo pri tej priložnosti, da nas je prav pošteno sram, da pri tem žalostnem poskusu, zasukati kolo zgodovine za 200 let nazaj, sodelujejo tudi slovenski klerikalci in dvakrat in trikrat žalostno je, da drži stranko, ki se veže z največjimi nasprotniki kmečkih in delavskih pravic, politično pokonci baš — slovenski kmet, ki si na ta način sam plete vrv, s katero bi ga »tri sile« raje danes zadržile kot jutri in ga spravile še ob tisto malo pravic, kar mu jih je dala velika francoska revolucija!

Za pristaše resnične kmetске misli pa je položaj jasen: Boj za demokracijo in za čisto vladno ljudstva je treba dobojevati do zmagovitega konca, sicer je boj za kmečke pravice nemogoč. Ta boj pa je mogoč samo na temelju popolne in prave demokracije in zato moramo v tem boju pozdravljati vsakega zaveznika. Če bi v tem boju stopili na našo stran klerikalci, bi jim ravno tako zaklicali »dobro došli«, kakor vsakemu drugemu. Toda zgodovina nam žalibog kaže, da vodijo politična pota vseh klerikalnih strank po svetu vedno na »desno«, nikdar in nikjer pa ne na »levo«. Zgodovina nam pa tudi kaže, da koncem koncev zmaguje vedno in povsod »levica« in to nam je velika tolažba. Tudi pri nas bo prej ali slej zmagala demokracija in ne tisti, ki bi demokraciji na vso moč radi zavili vrat v korist absolutizma in diktature. P.

Laž se sama ubija

»Dosledna« politika SLS. — »Vse ali pa nič!« — Proti generalom. — Nenaden preokret. — Prej proti radikalom, sedaj blejski pakt. — Za Slovenijo brez koristi.

Kdo se ne spominja velikanskih laži, ki jih je zagrešila SLS nad našo stranko, ko je ta prvič vstopila v vladno leta 1921 in 1922. Citati iz tistih dni »Slovenca«, »Domoljuba«, »Straža« in »Slov. Gospodarja«, ko še ni bilo sedanjega tiskovnega zakona in so gospodje po nedolžnem papirju še po mili volji divjali, je danes ne toliko politično zanimivo, nego psihološko interesantno. Dasi radi priznamo, da je takrat SLS imela trdno politično linijo, jasno načrtan pravec, zato nam je bila nerazumljiva tista nemoralna gonja zoper našo stranko, ki je bila vsa oprta samo na laži in hude politične flavze. Tudi ko je naša stranka lansko leto drugič vstopila v vladno, so njihova glasila še vedno poskušala intonirati stare melodije, toda vedno z manjšim učinkom, ker so si bili svoje politično devišstvo močno pokvarili v vladi 1924. Vendar so

se še grozno zgražali nad našim lanskim drobtinarstvom in hrvaškim hlapčevanjem, oni pa da nekeje biti nikogar hlapci in nikoli drobtinarji, nego da hočejo vse, ali pa nič. Mogoče in velike besede! Ali na svetu je že tako, da se zarečenega kruha največ pojé. Ko so zaradi manevriranja z vstopom v vladno 24. decembra 1926 in s hudimi besedami o generalih, izrečenimi na Vrhnikih, v začetku letošnjega leta padli hudo v zamero, so iz strahu pred posledicami omahnili in vstopili v vladno 1. februarja pod vsako ceno. Navzlic tej veliki žrtvi in še večjim poznejšim pri glasovanju za proračun, so za Veliko noč že zopet leteli ven. Došel je g. Velja Vukičević. Ne ta sedanji, nego oni prvi, ki je izjavljal, da ga pakt s klerikalci nič ne briga in da mu je politična naloga poleg Radića ubiti tudi stranko gosp. dr. Korošca. G.

dr. Korošec se je tekom pol leta že drugič ustrašil in ponovno preokrenil. Dasi je strah v politiki najslabši svetovalec, Korošec ga je poslušal. Sel je, pokleknil in omahnil ter sklenil pakt prijateljstva z radikali ali znani blejski sporazum. Politični derviši g. Korošca so vpili, da je ta pakt največja sreča za Slovenijo in Slovenijo. SLS je postala sestavni del radikalne stranke, one iste velikosrbske, hegemonistične stranke, zoper katero se je Jugoslovanski klub boril dolgih sedem let, boril časih celo na tak način, da je sam šel vesoljnih političnih klerikalcev v naši državi trgati lastno-ročno cirilski napis z vrat Jugoslovanskega kluba. In da je ta pakt največja politična pridobitev za Slovenijo v zadnjih devetih letih, je potrdila delegacija SLS v parlamentu celo še tedaj, ko je sam drugi paktant g. Velja Vukičević izjavil v radikalnem klubu, da je sklenil blejski sporazum zbog tega, da radikalna »partija bude najjača«.

Poznam pregovor, ki pravi, da se laž sama ubija in zato sem mirno čakal razvoja nadaljnjih dogodkov. Kaj smo vse čitali o govorih g. Korošca? Koliko obljub, vabil pa tudi prošelj in hudih kretenj! Eden njihovih vnetih bojevnikov je bil v izpozabljenem navdušenju zapisal tole bedarijo: »In odslej ne bo za slovenskimi zahtevami, predlogi in potrebami stalo samo 20 poslancev SLS, nego bo vsako slovensko zahtevo in potrebo branilo odslej 133 poslancev radikalnega kluba.«

Kako pa stoji v praksi s tem votlim in hudim prerokovanjem? Najpoprej so klerikalci dobili prazno in brezpomembno ministrstvo socialne politike. Prazno zato, ker je iz tega ministrstva porabljenih 200 milijonov za prošle volitve. G. Gosar more sicer protežirati tu pa tam kakega klerikalnega koritarčka pri institucijah, ki spadajo v njegovo oblast, toda za Slovenijo in Slovence ne more storiti ničesar.

»Slovenec« je precizno obljubil, da bo postal v treh dneh g. Francelj Smodej državni podsekretar v ministrstvu prosvete, obljubil je to tako trdno, da je ubogi Francelj to sam verjel, oblekel svečan žaket in čakal. Žaket je že obnošen — g. Ložar naj se pripravi za novega! — a ubogi Smodej še vedno ni podsekretar. Sicer imajo nekaj vpliva na personalije tudi v prosveti kakor drugod in marsikateri koritarček ima sedaj prednost pred kvalificiranimi kolegi ter bomo celo dobivali sodnike mimo ambopredlogov, toda za Slovenijo in Slovence ni to nikakršna korist, da samo par strankarskih petelinčkov napravi na račun partizanstva ugodno karijero.

In ali smo dobili ta čas izpod sedanjega vlade za oblastne skupščine kaj koristnega? Dati hočejo bolnice, blaznice, sanatorije, zavode, ceste, mostove, kmetijske šole, ekono- me in ne vem kaj še, ne dajo pa potrebnega denarja za njihovo vzdrževanje. Še več! Hočejo celo, da za Srbijo, Črno goro, Bosno in Makedonijo še vse ostane pod ministrstvi in tako bi morali mi Slovenci te stvari dvakrat plačevati: prvič pri

oblastnih samoupravah, a drugič z državnimi davki tudi v vseh ostalih pokrajinah.

In ali se morda čuti blagodejni vpliv SLS v sedanji vladi na korist Slovenije v kaki drugi panogi? Kako je s cestami, vé pri nas že vsako dete. In s kmetijstvom? Lani so bile podpore za zadrage, za živinorejo, za hleve in greznice. Letos nič! Ko sem interveniral za Kmetijsko družbo, kar sem lani izrečno vstavil v proračun, za gospodinjstvo šolo v Marijanišču, za kmetijske tečaje, za zadrage itd., sem moral najpoprej čuti ono staro, »da nima para«, a ko se s tem nisem dal odpraviti, sem moral čuti ono že večkrat slišano grobost: »Saj ste lani preveč dali v Slovenijo.«

Pri nekem ministrstvu otvarjajo tečaj za praktikantke. Interveniral sem, da bi vsaj dve, tri Slovenke sprejeli, a nič uspeha. Kabinet je izbral 40 Srbijank.

Za uboge kostanjarje sem letel že štirikrat na upravo grada, da bi jih kje ugodno postavil. Vse za- stonj. Slovence silijo opeko nosit, medtem pa so oddali nad sto najboljših mest Makedoncem. Obrnil sem se za pomoč na dr. Gosarja. Uspeha nič! Njegov šef pa je še enega takega fanta nahrulil: »Kaj mislite, da so ministri za to tukaj, da bodo dajali »preporuke« kostanjarjem?«

Provizornim služiteljem in njihovim porodicam je v Part. 1059 pod a) dovoljenih 220.000 Din za področje ljubljanske poštne direkcije, a se jim ti zneski ne izplačajo, ker je potrebno dovoljenje finančnega odbora, a takó dovoljenje finančni minister neče zaprositi, ker je v vladi, za katero stoji 133 radikalnih poslancev za vse slovenske zahteve in potrebe.

In ali se v tej isti vladi nahaja- joči se minister železnic more odločiti, da odpre svojo možnjo pa izvleče iz nje nekaj milijonov za početek železnic, ki naj vežejo Slovenijo z morjem, dasi je to po zakonu dolžan in ima še okrog 400 milijonov dinarjev v te svrhe. Takšna je ta vlada za Slovenijo in Slovence!

Sedanja vlada je poklicala v življenje generalno direkcijo za kmetijski kredit. Tega jaz celo leto nisem hotel storiti, ker je ta zakon naperjen zoper naše zadrugarstvo. Izdelal sem bil dodatno novelo, da se 50% nabranega kapitala oddvoji in da na razpolago našim postoječim zadrugam zvezam. Dokler so bili klerikalci v opoziciji, so moj predlog odobraval. Glavni Zadrugni Savez ga je odobril. G. Korošec mu je predsednik (!). Zdaj pa so v vladi. Zakon se uvaža v življenje. 160 milijonov dinarjev je denarja. Postavljen je personal; niti enega Slovenca!

Pred finančni odbor je prišla od sedanjega vlade uredba za osnivanje Gospodarskega sveta. In sedanja vlada, v kateri je za »slovenske zahteve in potrebe 133 radikalnih poslancev«, je predvidela za trgovsko zbornico beogradsko 3 člane, za zagrebško 2, za sarajevsko 2 in za ljubljansko reci in piši: enega.

V Beogradu se izdeluje zakon o vseučiliških in ob tej priliki se je

poskušalo, da sami pristanemo na to, da se opusti vsaj ena fakulteta v Ljubljani dobrovoljno z naše strani. Da potem opuste vseučilišče v Subotici in Skoplju. Kakor da je to vprašanje enako. Toda mi pove-
mo tudi tej vladi, v kateri »je 133 poslancev za vsako slovensko zahtevo«, da mi naše kulturne avtonomije ne damo nikoli in nikomur, pa če bi bilo treba pobirati zanjo repo na repišču šenklaškega mežnarja, kakor se je svoječasno pokojni Tavčar jako srečno izrazil.
Tako čutim ob vsakem koraku, kako velika laž je bila ona, ko je SLS sporočila Slovincem, »da zlati vek jim zdajle pride«. — Pa tudi v drugem oziru. Obetali so delo, delo in delo. Pravilo se je lahko verni

javnosti, da je morala prejšnja zbornica domov, ker ni bila za de-
lo. A kaj vidimo od nove, od tiste, ki je prišla, da bo delala? Minister pravosodja je izvel nekaj starih zakonskih osnutkov iz starih zapra-
šenih omar, a drugi še tega niso storili. Zbornica »za delo« počiva, kakor njena delovna vlada. Zdaj se celo govori, da treba daljši od-
mor. Seveda sedanja opozicija je stroga v svoji kritiki in z njo je težko voditi debato. Zato bo treba — odmora.
Le tako naprej, pa bo tudi tisti slovenski kmet videl, ki še vedno verjame, da ob volitvah vero re-
šava, kam vodi politika SLS slo-
venski narod, a predvsem sloven-
skega kmeta. **Ivan Pucelj.**

Od stopnje do stop- nje

Ko se kamen odkruši v gori, se sprva vali počasi. Kolikor delj pa se vali, toliko bolj narašča hitrost, vse bolj in bolj ga vleče lastna te-
ža in nazadnje drči s čudovito naglico v prepad. Ko človek zaide prikratk s pravega poto, ga je še nekako strah in sram in vedno se kesa in koleba ter poskuša, da bi se rešil. Ko pa je definitivno propadel, potem drvi od stopnje do stopnje. Rešitve ni več in čimprej se razbije, boljše je!

Vedno se tega spominjam, kadar opazujem zadnje čase delo, odnosno nedelo naše klerikalne delega-
cije v parlamentu. Nekdaj ponosni borci, ognjevit in udarni, da jih je »am Slovenec« krstil za tigre, danes ponižni in ponižani, boječ in plahi, samo čakajoči, da ustrežejo v vsem svojim oholim in prevzetnim gospodarjem, radikalski gospo-
di. Kajti če se zamerijo tem, brežnej jih na cesto in klerikalne slave je za vekomaj konec. Izigrana je zad-
nja karta in ko se sedaj poruši, ni rešitve. Verdorben, gestorben! — In da bi to strašno usodo kolikor daleč odvekli, so najpokornejši sluge radikalskih cincarjev. Ubo-
gajo in poslušajo vse in najsrečnejši so, kadar jih oblastni gospodarji pohvalijo za njihovo lojalnost. Za-
to jih tudi ni prav nobene reči več sram. Kako so časih rjovelj zoper korupcijo, vlačili po Ljubljani g. Davidoviča in Spahine Turke ter vse druge proglasili za korupcionis-
te! In kako je ob zadnjih volitvah rohnel sam dr. Korošec, kako bo prignal vso korupcijo pred visoki tribunal, a zdaj ponižno ždi ob radi-
kalskih klopih, kjer imajo prvo besedo znani korupcionisti.

In kako je vzpostavljaj v Slove-
niji vseslovensko davčno fronto, dokler je bil v opoziciji! Vsakega je proklinjal, kdor ni hotel na njegov lim. Letos pa je že drugič prepren-
čeno izenačenje davkov: prvič ko je rešil radikale z vstopom v vlado 1. februarja, drugič pa s famoznim glasovanjem na črni petek prošlega tedna, ko so glasovali poslanci SLS zoper nujni predlog našega kluba, da se takoj podnese skupščini za-
kon o izenačenju davkov v celi dr-
žavi.

Op. ur. Ko je bil članek že na-
tiskan, nam javlja tov. Pucelj iz Beograda, da je vlada na petkovi seji odbora za prehrano siromaš-
nih krajev predlog Kmetskega kluba v načelu odklonila. Za vlad-
no stališče so glasovali tudi razume se, naši klerikalci. S 13 vladnimi glasovi proti 8 opozicije je bil naš predlog, da se da radi slabe letine zaslužek revnemu ljudstvu, odklo-
njen. Predsednik tega odbora je bil klerikalni poslanec in duhovnik dr. Kulovec, ki je s tem svojo vlogo »slavno« dokončal.

Kam gre naša milijarda?

Bivši minister dr. Krajač je v svojem velikem govoru, s katerim je utemeljeval svoj predlog za iz-
enačenje davkov, povedal na pod-
lagi uradnih virov, ki so mu bili kot ministru dostopni, da pride na vsakega Slovence v kraljevini SHS 1036 Din davka na leto.

Po uradnem štetju je Slovencev v naši državi okoli 900.000. Če po-
množimo to številko s 1036, vidimo, da plačuje Slovenija okoli 1 mili-
jarde dinarjev davka na leto.

Od tega denarja gre en del za vzdrževanje armade in drugih skupnih zadev. Za gospodarske in kulturne potrebe Slovenije bi to-
rej morala ostati še jako lepa vsota od slovenskega davčnega deleža. Kako pa je v resnici? Številke dr-
žavnega proračuna nam povedo, da ne pride niti polovica tistega de-
narja nazaj v Slovenijo, kolikor plača Slovenija davka!

Po vseh modernih državah go-
spodarijo z davčnim denarjem ta-
ko, da pride skoro ves davčni de-
nar, izvzemši skupne stroške (ar-
mada, diplomacija itd.) znotraj nazaj v tiste kraje, kjer se je davek na-
bral, in sicer prihaja denar nazaj v obliki podpor, uradniških plač, ali pa v obliki investicij (ceste, že-
leznice). Pri nas pa tega ni. Ker pa tega ni, ampak eden le plačuje, pa malo ali nič dobi, drugi pa ma-
lo ali nič ne plačuje, dobi pa sko-
ro vse — zato govorimo pri nas o

neenakosti državljanov. Pri nas imamo državljane prve vrste, ki vladajo in prav malo plačujejo, po-
tem pa državljane druge vrste, ki delajo in plačujejo, besede pa ni-
majo nobene.

To stanje, v katerem se nahaja-
mo danes Slovenci, imenujejo ne-
kateri »osvobojeenje«.

Mi pa pravimo: Osvobojeeni bo-
mo mi šele takrat, ko bomo ena-
kopravni. Enakopravni pa bo-
mo, ko bo uveljavljeno pravo tudi slovenskih kmetov na državni pro-
račun in sicer ne samo »pravo«, da za državni proračun prispevamo 1 milijardo dinarjev na leto, ampak ono pravo, po katerem bomo tudi mi znaten del od kupa davčnega denarja nazaj dobili za svoje gospodarske in kulturne potrebe.

Denar naložite
najboljše in najvarnejše pri doma-
čem zavodu

**Kmetski hranilni in poso-
jilni dom v Ljubljani**

registrovana zadruga s neomejeno zavezo
Tavčarjeva (Sodna) ulica šte. 1.

Obrestuje hranilne vloge brez
odpovedi po 6%; na trimesečno
odpoved po 8%; vloge v teko-
čem (žiro) računu po dogovoru.

Stanje vlog okroglo 15.000.000 Din.
Jamstvo nad 50 milijonov dinarjev.

Zveza kraljevine S. H. S. s Francijo.

Pretekli petek ob 5. uri popoldne je bila podpisana v Parizu zvezna pogodba med kraljevino SHS in Francijo.

Važnost te pogodbe v mednarodnem oziru priznavajo vsi politiki. Za nas je pogodba velikega pomena zaradi Italije, ki bo pač sedaj ne-
koliko manj grozila z vojno.

Ne smemo se pa udajati nadam, da bodo po sklepu te pogodbe samo Francozi hodili za nas po ko-
stanj v ogenj. Vsaka pogodba nala-
ga tudi obveznosti. O teh se je v našem časopisju prav malo oziro-
ma nič pisalo, povedali so pa mar-
sikaj tuji listi, zlasti nemški. Ker bo naše bralce gotovo zanimala tu-
di ta stran pogodbe hočemo pisa-
ti, kaj je pisala o tej stvari berlin-
ska »Vossische Zeitung« in dunaj-
ska »Neue Freie Presse«, torej li-
sti, ki so v naši državi dovoljeni in ki se dobe v vsaki ljubljanski ka-
varni.

V »Neue Freie Presse« z dne 11. t. m. beremo:

»Po pogodbi mora Jugoslavija svoje vojaške priprave z ozirom na preteči konflikt s fašizmom čim prej končati, da bo za vsako mož-
nost pripravljena. Francija je do-
volila Jugoslaviji skoro neomejen kredit za oboroževanje. Vojaške delavnice, ki se grade, in fabrike za municijo, arzenale in letališča bodo dovršile francoske tvrdke. Govori se, da so dobave podmornic in dru-
gega mornarskega materiala, ki so bile že oddane angleškim tvrd-

kam, preklicane, ker jih bodo do-
bile francoske tvrdke. Neka fran-
coska tvrdka bo izgradila pristani-
šče v Kotoru kot oporišče za pod-
mornike na najmodernejši način, tako da bo Kotor vojna luka prve vrste. V poučenih krogih govore, da bo Jugoslavija do sredi prihod-
njega leta tako pripravljena, da bo vsaki možnosti kos. Tudi ni izklju-
čeno, da so gotova naročila Franci-
je v Nemčiji namenjena za izvedbo jugoslovanskega oboroževalnega načrta.

Te stvari smo brali pretekli pe-
tek in v soboto po celi Jugoslaviji, kamor prihaja imenovani dunajski list in zato menimo, da s tem ne povemo nič novega onim, ki bero nemške časopise.

Iz povedanega pa je razvidno, da nas čakajo po pogodbi ne samo raz-
ne ugodnosti, ampak tudi težke žrtve, ki pa so žalibog neizogibne, ako hočemo ohraniti, kar imamo.

Vprašanje zveze Slovenije z morjem končno rešeno.

Sedem let se je vleklo to vpraša-
nje. Koliko zabavljic in zasmeho-
vanja na račun tov. Pucelja je padlo v slovenskem časopisju. Ko bi bili takoj vsi složni, bi se lahko po tej železnici že vozili, a iz malenkost-
nih vzrokov so ravno gotovi Slo-
venci bili tisti, ki so proti tej progri najbolj rovali. Danes so vsi časo-
pisi zadovoljni in hvalijo prog, ko je dne 8. novembra t. l. minister za

železnice podpisal predlog za zgraditev te železnice po Klodičevem načrtu iz leta 1921. Licitacija za izdelavo podrobnih načrtov bo še pred božičem in drugo jesen se bo že lahko pričelo z delom. Proga bo tekla iz Kočevja na Mozelj, Rajndol, Knežja Lipa, Čepelje, Dolnja Podgora, Stari trg, Radence pri vasi Špeharia prestopi proga na desni breg Kulpe in gre potem na Močile, Mali Jadre, Kamensko in se priključi potem pri Vrbovskem že obstoječi železnici na Sušak. Velik pomen te proge leži v tem, ker bomo dobili takoj nato še zvezo iz Črnomlja preko Vinice na kočevsko progo. Če končno upoštevamo še to, da se spomladi prične z graditvijo proge Št. Janž-Sevnica, potem šele vidimo velik pomen te proge.

Veliko truda za dosego končne rešitve je vložil odbor za zgraditev te proge. Koliko potrpljenja, koliko bridkih ur, ko so že lastni ljudje počeli omahovati in celo predbacivati vodstvu odbora nesposobnost in zapeljevanje. A odbor ni odje-njal, osobito odborov predsednik g. Anton Lušin je vodil započeto delo vztrajno in s tako požrtvovalnostjo, da ga občudujemo. Tudi za nas je ta končna odločitev velik uspeh. Imamo zavest, da smo prvo minuto storili prav, ko smo začeli s forsiranjem te proge. Želimo samo eno, nova proga naj prinese blagostanje prizadetim krajem in celi Sloveniji.

Strahovita nesreča v rudniku Krmelju.

V krmeljskem rudniku so bili rudarji že dalj časa zaposleni z gašenjem vnetih plasti premoga. V torek dne 8. novembra se je nenadno podsula v Venče rovu plast škripljeveca in premoga na tri rudarje, ki so bili zaposleni z izolacijo vnetega premoga. Pričelo se je takoj z reševalno akcijo. Ko so prišli s težavo in po napornem delu do njih, se je nudila pretresljiva slika. Ponesrečenci so bili popolnoma ožgani in zogljeneli. Ponesrečili so se: Jernej Petje, 25letni oženjen rudar, Vinko Kolenc, 25letni samski rudar in Ivan Hribar, 23letni samski rudarski delavec. Pogreb ponesrečencev se je vršil v četrtek dopoldne.

Razne politične vesti.

Dosedanje delo vlade. Doslej naša slavna vlada ni predložila parlamentu še nobenega zakonskega načrta. Vlada nove zakone samo obeta. Pač pa vlada rada pošilja poslance na počitnice.

»Slovenec« vabi. V nedeljo je napisal »Slovenec« sledeče vabilo na slovenske kmete: »Ali bodo sedaj spregledali tisti, ki si niso dali dopovedati, da je samostojno kmetstvo in radičevstvo gola laž? Ali sedaj spoznajo, da so jim voditelji vsa leta lagali? Ali sedaj vedo, da je radičevstvo neresna, grda politična komedija? Upamo! In v tem upanju vabimo vse, ki so... zapustili vrste slovenskega naroda (t. j. klerikalce! op. ur.), da se povrnejo v okrilje SLS, ki jih sprejema z

iskreno in dobro voljo.« — S »Slovenec« vred »upamo« tudi mi. Tudi mi upamo, da bodo enkrat slovenski kmetje vendarle spregledali in spoznali klerikalno sleparijo, ki gre samo za tem, da kmete pod krinko vere zopet potisne za par sto let nazaj na tisto stališče, na katerem so kmetje živeli pred svojo osvoboditvijo izpod absolutizma in grajščinskega fevdalstva. Kmet naj zopet molči, kmet naj se slepo pokori vsem gosposkam in veleposesnikom in velekapitalistom, in naj živi v veri, da ga čaka na onem svetu »hudič«, če se na tem svetu ne bo pokoril in molčal. »Moli in molči« — to je klerikalni recept za kmeta in delavca po vseh deželah sveta. Mi pa pravimo: Kmet, le moli, kakor te uči tvoja vera, ampak ne pokori se kar na slepo, ampak zahtevaj tudi ti svoje pravice pri vodstvu javnih poslov. Kdor plačuje, naj tudi soodločuje! Edina »gosposka«, ki mora odločevati, je narod in njegova večina. Ta večina sta pa kmet in delavec. In samo zato, ker mi »radičevci« pravimo, da morajo odločevati v državi, kakor je naša, kmetje in delavci in ne samo razna posvetna in duhovna gospoda, ki edino od kmečkih žuljev živi, — zato so klerikalci seveda na Radiča in na nas kar divji, ker mi kmete učimo in organiziramo, da bodo kmetje gospodje v državi, klerikalnim praviim voditeljem se pa sline cede samo po onih blaženih časih, ko so se gredli v milosti raznih vladarjev, za zahvalo so jim pa držali kmete v pokorščini s »hudičem«.

Baharija ponehava. V nedeljo je zapisal »Slovenec« z ozirom na zvezo med Pribečevicem in Radičem: »Radič je pred zvezo s Pribečevičem imel ugodno pozicijo večinskega predstavnika hrvatskega naroda (to ima še danes, op. ur.), njegova stranka je bila čisto hrvatska (ne drži, ker so tudi Slovenci, Črnogorci itd. v njej) in z vseh strani se je opetovano naglašala potreba, da bi bilo potrebno na kakoršenkoli način pridobiti HSS za sodelovanje v vladi. Tudi kot vodja opozicije je imel Radič neprimerno ugodnejše stališče kot samostojen vodja svojega močnega kluba, njegova beseda je zalegla kot beseda voditelja Hrvatov, z njim je vlada morala računati.« — Tako je »Slovenec« pisal to nedeljo, torej po sklenjeni zvezi Radič - Pribečevič. Kako pa je pisal »Slovenec« prej? Dr. Korošec je bahoto trdil na svojih shodih, da Radič ne more v vlado, četudi bi imel 315 poslancev. Potem smo zopet brali: »Z Radičem ni mogoče nobeno delo, Radič je ničla, Radič je bedak itd.« Ali se spominjate? Sedaj pa kar naenkrat tako priznanje, »da je Radič vodja močnega kluba«, da njegova beseda zaleže, »da je voditelj Hrvatov! Kaj pravite, odkod ta čudež, da se je »Slovenec« tako naglo spreobrnil? Vidite, to dela strah! Klerikalci se boje, da bi jim zveza Radič - Pribečevič utegnila njihove starokopitne konservativne račune temeljito pokvariti in zato bi s hvalisanjem Radiča in z namigavanjem na vstop Radičevcev v vlado to zvezo radi razdrli. To je

vzrok klerikalne hvale! Klerikalci in njihova radikalija računajo, da je treba Radiča samo nekoliko po-božati in pohvaliti in mu pokazati kakšno oglodano vladno kost, pa bo padel takoj pred radikalsko-klerikalno oblastnostjo na kolena in začel hrvaške kmete goniti v mesnico radikalske beograjske čaršije tako, kakor gonijo klerikalci vanjo slovenske kmete. Pa ne bo šlo pa naj klerikalci in radikalija Radiča še tako hvalijo. »Slovenec« pisanje pa je ob enem dokaz, da vlada v parlamentu le ni tako »trdna« kakor klerikalci vedno zatrjujejo, pač pa je trdna vsled izvenparlamentarne pomoči in podpore — dokler bo to namreč šlo.

Dopisi.

Stara Loka. Ko je leta 1925 pri državnih volitvah v naši občini dobila SLS 597 glasov, takrat so proslavili svojo zmago s streljanjem. Kot v zasmeh vsem onim, ki še niso klonili glave. Naša krajevna organizacija pa je s tem podvojila svoje delo. Za sedanje občinske volitve smo povabili zastopnike delavcev in demokratov ter sestavili Združeno gospodarsko kmetско-delavsko listo. Ni pa še naša lista zagledala sveta, že se je pojavil v vrstah SLS velik strah. Hitro so se sestavili orlovsko delavsko listo, da bi jih ona rešila poloma. Na pomoč so klicali g. dekana, poslanca Uršiča, Španovega fantka in pevenskega fajerverkerja. Na svojih sestankih so lepo molčali, kaj so delali zadnjih šest let v občini, kjer so imeli dvetretjinsko večino. Bili so tako sigurni zmage, da so postavili svoje svetovalce na 9. in 10. mesto, tako da so sedaj ostali odžagani od mandatov. Na dan volitev, ko so videli, da se njih stara 24letna ladja potaplja, so zamašili našo skrinjico s šiško, da bi se tako okoristili z našimi glasovi. Proti večeru se je zbrala pred voliščem velika množica. Ko se je razglasil rezultat, da je dobila Kmetška zveza 252 (8 odb.), naša 417 (13), mladi klero-radikalci 129 (4), takrat je vsa množica pozdravila z živijo klici našo zmago. Nekdaj tako ponosni odborniki klero-radikalov na voliščih so izginili skozi stranska vrata v temno noč... Šele drugi dan so se začeli vpraševati, kako je moglo to priti, da so izgubili največjo trdnjavo na Gorenjskem. Sedaj pa, odborniki SKS, pogumno naprej na gospodarsko delo, pa bo imelo ljudstvo še nadalje zaupanje v vas.

Trebnje. Iz naše občine se le redko kdo oglasi v kakem časopisu, a za ta dopis smo dali pobudo dosedanji pristaši SLS. Ko smo zvedeli, da je kmečki klub predlagal, naj se davki izenačijo po vsej državi, smo bili prepričani, da bodo poslanci SLS prvi, ki se bodo za to pravično stvar potegnili. A glej, časopisi so začeli javljati, da so poslanci SLS proti! Nismo mogli verjeti, šele ko smo čitali SLS-liste in tam našli vse to potrjeno, nas je spreletela groza in sramota, da smo se dali zapeljati in volili tako, kakor nam je priporočal »Domo-ljube«. Torej Slovenec naj plača

1036 dinarjev davka na glavo, Srb pa le 407 dinarjev in klerikalni poslanci glasujejo proti nujnosti izenačenja. V naši občini stojimo tik pred občinskimi volitvami. Tudi za občinske volitve nas vabi SLS, da njej zaupamo in glasujemo za listo SLS. Res je, da so občinske volitve čisto domačega gospodarskega pomena, ali res je pa tudi to, da v Beogradu SLS prikazuje izid občinskih volitev kot zaupnico politične SLS. Zato je sveta dolžnost nas vseh davkoplačevalcev in občanov sploh, da se vsi priključimo SKS, ki je edina resnična zastopnica kmetškega ljudstva in tudi pri občinskih volitvah glasujemo za njene liste. Mi dosedanji pristaši SLS pozivljamo vse, da zapuste to stranko, ki je glasovala v Beogradu proti nujnosti izenačenja davkov. Poslanca Vrečka od SLS pa, ki je imel toliko korajže in močastosti, da je glasoval s kmečkimi poslanci, pozivljamo, da zapusti klub SLS in pristopi v kmečki klub. Od sedaj za naprej vsi v boj proti SLS!

Kostanjevica na Krki. — Gosp. urednik! Vaše zadnje poročilo dajte prosim toliko popraviti, da je stari župan Janez medtem že oddal vse občinske zadeve novemu gosp. Ivanu, oblastnemu zastopniku tužne Dolenjske. Oddaja bi bila tedaj v redu in enako prejem. Drugače pa je z rdečimi pušelji pri volitvi župana. — Nekateri SLS-odborniki se branijo očitka, da so zamenjali volitev z ohcetjo in dokazujejo, da so dobro vedeli, po kaj so prišli na občino. Saj da so jim to že pri ekserciranju v župnišču natanko razložili. Rdeči pušelji pa da so bili znamenje posebnega veselja nad dogodkom, ko se je gosp. župniku po končanih občinskih volitvah odvalil od sreča tisti kamen, ki so ga javno kazali zbranim faranom raz prižnico na usodni dan. Ta kamen, pravijo, je neznansko pritiskal na srce in možgane, da ni bilo cele noči ne mira ne pokoja; po volitvah pa, da se je odvalil kar sam od sebe brez zdravniške pomoči. In za to da so bili predpisani rdeči pušelji iz farovža do občine in odtod na banket, ne pa ohcet, kakor ste bili slabo poučeni oni tedden. Kajti banket je gosposka pojedina, ohcet pa kmečka in na gosposki pojedini so ljudje vedno lačni. — Drugi zopet trde, da obhaja letos SLS v Kostanjevici ali pa tudi v Cerkljah ali pa v splošnem — to se ne ve — 10letnico boljševiške vlade v Moskvi in da bodo rdeči komunistični nageljni to leto še večkrat krasili navdušena prsa ljudskih zastopnikov. — Tretji pa zopet hočejo vedeti, da so prekrasne šopke poslala brhka cerkljanska dekleta kot izredno priznanje in nagrade za dobljeno dirko po Orehovcu v mesečnem svitu na predvolilno soboto. Take javne prireditve da bi bile sicer na mestu še po drugih vaseh širnega delokroga SLS, da pa je zaenkrat začetek storjen kar v rojstni vasi g. župana, drugo sledi ob prihodnjih volitvah. — Ali je vse troje, ali pa samo eno resnični povod in vzrok veselju, katerega zunanji znak je bilo rdeče cvetje, ni mogoče do-gnati. To pa zbog discipline, ki vlada v vrstah SLS, dokler jim spet

kateri odbornik ne pokaže fig, kakor ona dva bivša iz Črneče, ki sta potem padla v nemilost, zletela iz odbora in iz stranke. Torej to se ne da zvedeti. Gotovo pa je, da za očet ne šlo, za kar blagovolite narediti ta popravek, da se ne zamerite ne na levo in ne na desno, saj »Kmetijski list« se ne sme zameriti občinskemu odboru. Zdaj pa adijo in Bog živi! — Vdani Želodov Gaber s. r.

Ponikva ob j. ž. Volilni boj nas je razvnel. Življenje je težko in vsakogar tare. Posebno, če neupravičeno. Zato smo se oglašili v tem volilnem boju. Voliti je očet občinskega gospodarstva, tiste, ki bodo odločali, koliko bomo plačevali in kako se bo denar uporabljal. Če se kravi polaga krma pod noge, jo bo pohodila, če klerikalci prepušče proračun, ga zmcvarijo. Kako so delali doslej? Štirikratne doklade na direktni davek so izterjali. Ogromne vsote. Kaj so z njimi počeli? »Soder« so razstili, da niso pogrezali, ko imajo g. župan toliko potov okrog občine. Nič drugega. Za mostove ni denarja, kdor se hoče pogrezniti, gre na ponkovske ceste. Radi bi pa zidali novo šolo, ki bi stala milijon. Zakaj? Stara se sicer lahko popravi, da se zadosti i prosvetnim i zdrav-

stvenim zahtevam. Pa ne. Treba je nove. Stara pa naj bo katoliški dom, od koder bodo bruhalo ogenj sovraštva na vse, kar ni klerikalno. Iz Vaše kože, davkoplačevalci, bi rezali jermene za novo šolo. Takih »očetov« bi se še peklenšček izognil. Petkrat toliko davkov bi plačevali. Deset let lahko garate samo za šolo, dokler nam vsem boben ne zapoje. Vodovod obljudljajo. Maribor nima, Beograd pa ne da. Ko bi g. Vrečka znal, bi že dobil. 36.000 kron ima vsak mesec. Če bi poklonil polovico, imamo vodovod v enem letu in Vrečka v zlatih bukvah. Pa v Boletini se ne dobi, treba na kljuko pritisniti. Pa to bo drugi storil, ker g. Vrečka bi bilo — »škoda«, da bi se umazal. — Na vladi so klerikalci. Gospodarstva pa propadajo, bremena naraščajo, eksekutor pa — hajd na Ponikvo. Le 2. skrinjica nam more edina preskrbeti, da se znižajo občinske doklade, prične štediti, ceste uredi, staro šolo popravi in zadosti zahtevam oblasti, nam pa prihrani poslednji krajcar. Vsakdo mora vedeti, kako se z njegovim beličem gospodari. Kdor skriva, temu ni zaupati! Voli 2. »krinjico. Ponkovan! Bel kruh beš še jedel. Če voliš prvo, boš garal, dokler Te davki ne zadavijo!

litiki ruske države. 55.000 zadrug v Rusiji, ki imajo nalogo povzdigniti vas, so priča koristnosti te nove politike.

Danes ima kmet v Rusiji lastno zemljo, ki jo obdeluje in mu prinaša plodove. Reči se mora, da se je z novo gospodarsko politiko takozvano NEP, osredotočilo vso gospodarsko pažnjo na kmeta in ni več dolgo, ko se bo tudi kulturno prevladilo središče iz mesta v vas. Na vzhodu bo nastala nova demokracija, kmetijska demokracija, ki bo služila vsemu zahodu za vzgled. Kakor je pred 150 leti francoska revolucija prenovila Evropo, tako bo sedanja ruska revolucija dala Evropi nove zdrave elemente — kmeta. Veliki indijski pesnik Tagore piše, »da Evropa pleše nad svojim lastnim grobom«, da, buržujska Evropa pleše nad svojim grobom, toda na teh grobovih bo vstala nova kmetijska demokracija.

Naša stranka se vedno bori in se bo tudi v bodoče borila za kmetijsko demokracijo. Posebno v današnjih časih, ko vidimo kam je pripeljala belgrajska meščanska klika, kateri pomagajo tudi naši klerikalci, gospodarstvo naše države. Na vasi, ki bi morala biti središče vsega našega življenja, je glad in beda, davki so vedno neznosnejši. Kam bo vse to pripeljalo? Ob desetletnici ruske revolucije se veseli ruski kmet, zakaj to je oblet-

nica njegovega osvobođenja. Z ruskim kmetom se moramo tudi mi veseliti.

Velika izbira raznega perila, modnih bluz, nogavic, kravat itd. se dobi po nizkih cenah pri **IGN. ŽARGI, Ljubljana.**

IZ STRANKE.

Videm-Dobropolje. Sestanek krajevne organizacije slovenske kmetijske stranke Videm-Dobropolje bo v nedeljo 20. t. m. po prvi sv. maši v gostilni pri Štihu. Poročalo se bode o občinskih volitvah ter o slučajnostih. K obilni udeležbi vabi odbor. — Ivan Erčulj, načelnik.

Krajevni odbor SKS v Kostanjevici zaradi proračunske seje pri občinskem odboru v nedeljo 20. novembra nima sestanka na ta dan, kakor je bilo javljeno v zadnjem poročilu, nego šele zadnjo nedeljo v mesecu, t. j. 27. novembra pri tov. Kuntariču. Sklicana pa je bila seja že tudi med tednom v sredo 16. novembra, kjer so se obravnavale tekoče zadeve po sestanku obč. odbornikov na uradnem dnevu. Novi člani se morejo vpisati vsako nedeljo pri tov. tajniku Bučarju ali pa je prigrasiti pristop pri predsedniku tov. Jordanu. Kdor ima kako prošnjo na posl. Puclja, naj se istotako zglaš pri omenjenih.

Ob desetletnici ruske revolucije.

V zgodovini imamo dva važna dogodki, ki stojita kakor mejnika v razvoju dogodkov in kažeta smer bodočemu razvoju in to sta francoska revolucija, ki se je odigravala pred približno 150 leti in sedanja ruska. Poglejmo si, kaj je bilo vzrok francoski in kaj ruski revoluciji.

V Franciji so tedaj vladali sami plemiči in višja duhovščina, ki se je zbirala na francoskem dvoru. Kralj s svojo kliko je gospodaril nad življenjem in premoženjem svojih podanikov po mili volji. Na dvoru je vladala največja korupcija, po razkošnih dvoranih so se vršili plesi dan za dnevom. Jasno je, da je dvor s takim zapravljenim gospodarjenjem rabil vedno in vedno denar, in odkod naj ga dobi če ne od nižjih slojev, ki so morali noč in dan delati za to, da se je takratna gospoda veselila. Tedaj se je začel razlegati po pariških ulicah glas »enakost, svoboda, bratstvo«; izbruhnila je revolucija, kri je tekla v potokih, padale so najvišje glave med katerimi je bila tudi kraljeva. Meščani, ki so bili prej zatirani od plemičev in dvora, so prišli na vladno. Kri ni tekla zastoj, na razvalinah je vzniklo novo življenje, vznikla je demokracija, ki je pripomogla Franciji do blagostanja. Drugod v Evropi pa so še vladale stare razmere, edina Francija je bila tista svetla luč, ki je pošiljala žarke svobode v te temne kraje. Prej ali pozneje je tudi v teh državah izbruhnila revolucija, bodisi krvava ali nekrvava, t. j. s plemiči, grofi in baroni. Povsod v Evropi je zavladovala takozvana meščanska demokracija.

V Rusiji so se odmevi francoske revolucije slišali zelo pozno. Še naprej so vladali veleposestniki in vsega mogočnega car. Cerkev mu je pri tem pomagala, saj je bil on vrhovni poglavar te cerkve. V glavnem mestu Petrogradu se je po carskih dvoranih plesalo ob zvokih godbe, medtem ko je moral ruski kmet delati, da je nasitil nikoli site in zabaveželne plemiče. Mera je bila polna, ko se je moral v blatu, ledu in snegu valjati po strelskih jarkih, dočim so se plemiči in graščaki vrteli po plesnih dvoranih. L. 1917 je izbruhnila revolucija, kri je tekla v potokih, kakor v francoski, tako je tudi tu padla glava carja. V tej revoluciji so sprva sodelovali meščani, toda se je kmalu pretvorila v revolucijo kmetov in delavcev pod vodstvom nesmrtnega Ljennina. Toda delavci so dobili nadmoč, odrinili so kmeta stran in niso hoteli zemljo, ki so jo vzeli graščakom dati kmetom, ampak so zahtevali, da jo kmet samo obdeluje in pridelke izroči državi. Toda ni šlo.

Leto 1921 pomeni za Rusijo in za ves vzhod nov mejnik. Kmet je zmagal. Morali so mu dati zemljo nazaj. Od tega leta se je gospodarsko Rusija dvigala vedno višje in višje.

Veliko pomanjkanje živil v svetovni vojni je dalo kmetu oni ugled, ki mu pripada. Iz tega pomanjkanja se je rodilo novo politično in kulturno stremenje, za katerega se bori tudi naša stranka in katerega imenujemo agrarizem. Tudi velika lakota v Rusiji je pričala, da brez kmeta ni ruske države. S to lakoto se je pričel preobrat v po-

Novice in razno.

Vse kmetovalce opozarjamo, da je žepni »Kmetijski koledar« za leto 1928 že skoro popolnoma razprodan in v kratkem ne bo več za dobiti Kdor ga hoče imeti, naj ga takoj naroči pri »Kmetijski tiskovni zadrugi« v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. Cena v platno vezanemu izvodu Din 10.—, po pošti 1 dinar več.

Knjige »Kmetijske Matice« bodo v kratkem gotove, na kar začnemo z razpošiljanjem. Nabiranje naročnikov je zaključeno. Kdor bi pa kljub temu rad dobil knjige »Kmetijske Matice«, naj jih takoj naroči. Od sedaj stanejo vse štiri knjige Din 30.— in 5 Din za poštino. Po novem letu pa se knjige ne bodo oddajale več skupno, temveč vsaka zase ter bodo stale vse štiri še enkrat toliko. Zato je v interesu vsakega, da si knjige čimprej naroči.

Državno zdravilišče v Topolšnici. Ministrstvo za narodno zdravje je dovolilo državnemu zdravilišču v Topolšnici pri Velenju znesek 200.000 dinarjev za ureditev rentgenološkega oddelka za eksperimente in za ureditev lekarne.

Mostje. Že marca meseca smo volili zastopnike v cestni okrajni odbor in pritožba se ni do danes rešila. Sedaj je pa naenkrat prizivu ugodeno in volitve razveljavljene. Zakaj? Kako to?

Silen potres na dnu morja. Silen potres, kakršnega še niso zabeležile potresne opazovalnice, je bil pretekli dne na dnu Tihega oceana. Po mnenju strokovnjakov je bila na morskem dnu ena največjih katastrof novejšega časa.

TEDENSKI KOLEDAR.

- 20. novembra, nedelja: Feliks V.
- 21. novembra, ponedeljek: Darovanje Marije Device.
- 22. novembra, torek: Cecilija.
- 23. novembra, sredo: Klemen.
- 24. novembra, četrtek: Jan. od K.
- 25. novembra, petek: Krisant.
- 26. novembra, sobota: Konrad.

SEJMI.

- 21. novembra: Podčetrtek, Sv. Barbara v H. Hotederšica, Sv. Jurij o/Tab., Šoštanj.
- 23. novembra: Slov. Bistrica, Mojstrana, Št. Lovrenc.
- 24. novembra: Teharje, Loče.
- 25. novembra: Kaniža, Ptuj, Dobje, Vildon, Lemberg, Gradac, Škofja Loka, Domžale, Zatična, Krško, Čakovec.

VALUTE.

Berlin 13.53, Curih 10.94, Dunaj 8.—, Newyork 56.65, Praga 1.68, Trst 3.07, London 276.—, Pariz 2.23.

Boh. Bistrica. Kdor hoče imeti žepni »Kmetijski koledar« za leto 1928, ga lahko dobi pri »Kmetijski gospodarski zadrugi« v Boh. Bistrici za običajno ceno Din 10.—. Koledar toplo priporočamo v nakup. Istotam se bodo dobile v kratkem tudi knjige »Kmetijske Matice«, na kar že danes opozarjamo vse bohinske kmetovalce.

Ponarejeni lirski stotaki. V okolici Milana v Italiji so v veliki množini razpečali ponarejene stolirske bankovce. Ponarejevalcem niso še na sledu.

Gozdarske hišice v državnih gozdovih. Da se preprečijo eventualni požari v državni gozdovih, je ministrstvo šum in rudnikov odredilo, da se prihodnjo pomlad postavijo gozdarske hišice v vseh obsežnejših državnih gozdovih.

Padel je pod vlak. Na postajališču Gorenja vas - Reteče je v soboto ob 19.37 vlak povozil Ivana Mihovca iz Virmaš, starega 31 let. Najbrže je pomotoma izstopil na tem postajališču namesto v Škofji Loki, in ko je hotel izstopiti, je padel pod vlak. Vlak mu je šel čez trebuh in je bil v par minutah mrtev.

Zopet požar. Iskra iz lokomotive je prejšnji teden zanetila ogenj v vasi Šikole med Cirkovcami in Ptujem. Ker je iskra padla na slamnato streho, se je ogenj z bliskovito naglico razširil in je v omenjeni vasi pogorelo 9 raznih poslopij. Ogenj je uničil vse gospodarsko orodje, živino in prašiče trem posestnikom. Le največjemu naporu gasilcev se je posrečilo obvarovati, da ni cela vas do tal pogorela.

Ustrelil se je. V Mrzlem vrhu pri Sovodnji se je ustrelil pretekli teden vojak obmejne čete Velimir Carević, rodom Hrvat. Zapušča ženo in nedorastlega otroka.

Srečen izid nesreče na Savi pri št. Jakobu. V četrtek dne 10. novembra se je zgodila na mostu preko Save pri št. Jakobu težka nesreča, ki se je po čudnih naključjih končno vendarle srečno iztekla. Trgovko Marijo Dolčič je hotel prepeljati Ivan Slabonja iz BERICHEVEGA preko savskega mostu v Zg. Zadobrovo. Sava je ta dan ravno močno naraščala. Ko sta bila že na drugi strani mostu, je zabredel voz s konjem na mestu, kjer se cesta zniža, v deroče valove. Voznik je hitro pognal, toda konj se je pri tem spodtaknil in že so objeli valovi konja, voz in branjevko. Slabonja ni zgubil priostnosti duha, ampak je hitro skočil h konju in ga v naglici, čeprav do vratu v vodi, odpel od voza. Med tem so valovi vse skupaj odnesli. Trgovka in voznik sta se vrela precej daleč v grmovju. Kakor hitro so ljudje iz bližnje okolice zvedeli o nesreči, so prihiteli na pomoč. Trgovko je rešil Franc Vrbinc iz Sv. Jakoba, a voznika je z veliko težavo privezan na vrh rešil Miha Majdič iz BERICHEVEGA. Bilo je to res priznanja vredno delo junaškega mladeniča. Tudi voz in blago so našli drugi dan in k sreči je našla žena Antonia Ložar celo trgovkino denarno torbico, zataknilo v grmičevju, v kateri je bila večja vsota denarja. Konja drugi dan ni nihče iskal, ker so bili prepričani, da je utonil v Savi. Toda glei, čez dva dni so ga zagledali živnega 6 km daleč od kraja nesreče, na malem savskem otočju in tudi njega srečno rešili.

Ubil ženo radi prevelike ljubezni. Pred poroto v Solitu se je pretekli teden zagovarjal Marko Peršič, ker je letos meseca julija vrtil otrok ubil svojo ženo. Državni pravdnik je zahteval smrtno kaznen, a porota je ubila ča oprstila, ker se je zagovarjal, da je ženo preveč ljubil, a ona ga je zapustila in se s drugimi pajdašila.

Uboj v silobranu. V Slovenji vasi pri Ptuju je delavec Štefan Čaruga v silobranu ubil s sekiro svojega svaka. Čaruga se je ravno vrnil iz Francije, kjer je pet let delal in si služil kruh v raznih krajih Francije. Ko se je vrnil, sta se takoj sprla s svakom radi družinskih razmer. Svak Pišek je bil zelo na slabem glasu, nasilen in že mnogo-krat kaznovan. Na Čarugo je navalil z dolgim nožem in ga hotel za vsako ceno napasti. Čaruga je v silobranu pograbil sekiro in usmrtil svojega svaka, nakar se je sam javil orožnikom.

Pred ljubliansko poroto je bil pretekli ponedeljek obsojen delavec Viljem Grah, ki je letošnjo pomlad skušal izvršiti roparski umor nad branjevko Jerico Ažman, na 12 let težke ječe. Ažmanovi je prerezal vrat tako, da ne bo mogla nikdar več govoriti.

Samomor zaradi nesrečne ljubezni. V Zgornji Kungoti v mariborskem okraju se je v gozdu poleg cerkve obesil šele 20letni Ivan Drozg iz ugledne kmečke hiše. Samomor je izvršil zaradi nesrečne ljubezni. Ko so ga pogrešili in v gozdu poiskali, je bil nesrečni mladenič že mrtev.

Koliko žrtev zahteva jetika v naši državi? Po uradni statistiki umre v naši državi na leto okroglo 50.000 bolnikov za tuberkulozo. Po celokupnem številu umrlih odpada na tuberkulozo četrtnina smrtnih slučajev.

Mrli v gnoju. V vasi Krajkovcu v Srbiji je kmet Mitar Miholjević ubil svojo 70 let staro mater. Truplo je razrezal na kose ter jih zakopal na domačem gnojišču. Izvršil je zločin, da bi se polastil njenega premoženja. Groznemu zločinu so prišli na sled in nečloveškega Mitra aretirali.

Poštar, ki jemlje dolarje iz pisem. V Subotici so pred nekaj dnevi aretirali poštnega uradnika Matijo Novosela, ker je jemal iz ameriških pisem dolarje. V sredo dne 9. t. m. je prinesel neki vdovi zopet pismo od njenega sina, ki živi v Ameriki. V pismu sporoča sin, da je priložil 10 dolarjev, a mati vsa zaprepaščena ni našla denarja v pismu. Radi tega se je na pošti pritožila, vsled česar so začeli stvar preiskovati in ugotovili, da je Novosel v neki banki premenjal več dolarjev, kar je dalo za povod, da so ga aretirali.

Volk pregrizel vrat pastirju. V bosanski vasi Zecova je nasel mlad pastir čredo ovac. Nenadoma se je pojavil med čredo volk in napadel mlado ovco. Pastir jo je hotel braniti in je tolkel s palico po volku. V tem hipu skoči volk na pastirja ter mu pregrize vrat in ga nato še strašno razmesari.

3000 moških se je izselilo zaradi bede. Iz občine Imotski v Dalmaciji se je vsled letošnje slabe letine in zaradi bede izselilo v inozemstvo 3000 kmetov. Po večini so si šli bedni ljudje iskat v tujino dela.

Parobrod naletel na mino. Nemški parobrod »Möve« je naletel na mino v bližini otoka Oesel in se takoj potopil. Od posadke so trije mornarji utonili, ostali so se rešili.

Koliko neposrednega davka je bilo že plačanega? Finančno ministrstvo objavlja statistiko glede do- slej plačanega neposrednega davka. Do konca meseca avgusta je bilo letos plačanega neposrednega davka z dokladami v znesku 895 milijonov 466.800-64 dinarjev.

Dr. Ladislav Polić umrl. V Zagrebu je umrl v torek, dne 8. novembra univerzitetni profesor in bivši narodni poslanec g. dr. Ladislav Polić, eden najboljših pravnikov naše države, ki je kot tak užival evropski sloves in priznanje.

Strahovita nesreča. V sarajevske zapore so privedli te dni kmeta Ante Dujica, ki je iz nevednosti napravil strašen zločin. Pred par dnevi mu je poginila krava na vraničnem prisadu. On je kravo razsekal in pričel prodajati meso. Takoj so se pokazale strašne posledice. Tri osebe so umrle, a nekoliko jih je težko obolelo. Med drugim je umrla tudi Dujiceva žena. Zadeva je bila prijavljena orožništvu, ki je kmeta aretiralo in ga dovedlo v sarajevsko sodišče.

Sreča v nesreči. Te dni se je dogodil v Bratislavi na Češkoslovaškem zanimiv slučaj med avtomobilsko nesrečo. Neki neprevidni šofer je povozil z avtomobilom slepo žensko, ki se ni vedela kam umakniti. Toda, ko so žensko dvignili vso prestrašeno izpod avtomobila, je nenadoma spregledala. Ženska je bila 11 let popolnoma slepa.

Kapetan obsojen na 5000 funtov šterlingov globe. Kapetan parobroda »Alon Kerk« od holandske paroplovne družbe je hotel na svoji ladji vtihotapiti 50 Kitajcev v Avstralijo. Ker so njegovo namero pravočasno odkrile avstralske oblasti, so ga obsodile na 5000 funtov šterlingov globe, ali na preko en milijon 300 tisoč dinarjev. Avstralska vlada je namreč strogo prepovedala vseljevanje Kitajcev v Avstralijo.

V Uralu so odkrili ogromne množine železne rude. V Uralu, znamenitem ruskem gorovju, so našli po dolgem in trudopolnem raziskavanju ogromne množine železne rude. Izvedenci izjavljajo, da se nahaja na teritoriju najmanj 210 milijonov ton železne rude. Na ozemlju Alpajeva so odkrili še ogromnejši zaklad. Tamkajšnja ležišča železne rude cenijo na 570 milijonov ton. V tem ozemlju so odkrili tudi ogromne množine premoga.

Medvedi v Črni gori. V zadnjem času so se pojavili v Črni gori v precejšnji številu medvedi, ki so v večjih krajih napravili občutno škodo. V vasi Stoburni so udrli v stae in poklali vso živino. Kmetje so jih s težavo odpodili in enega medveda ubili.

Nova ležišča premoga so našli na Nizozemskem. Bogata premogovna ležišča se raztezajo na površini od 15.000 ha.

Prorokovanje japonskega učenjaka. Znani japonski učenjak o zemeljskih potresih je te dni izdal knjigo, v kateri trdi, da bo pričel ognjenik Vezuv koncem tega leta bljuvati s tako silo lavo na dan, kakor še nikdar do sedaj.

Žalostna rodbinska tragedija na Dunaju. Na Dunaju živita zakonca Kroman s svojim otrokom pri materi od moža. Živeli so skupaj v eni sobi, pa je prišlo vedno do prepira. Pred par dnevi, ko je odšel mož zopet na delo, je prišlo do hudega prepira med taščo in snaho. V tem je pograbila Kromanova žena za nož in žnjim najprej zaklala dete, nato pa še sebe zaklala v srce in z otrokom vred skočila skozi okno.

Strašno neurje na Atlantiku. — Pred nekaj dnevi je divjalo na celi francoski obali Atlantika silovito neurje. Več parobrodov in ribiških ladij se je potopilo in v lukah težje poškodovano. Utonilo je tudi več mornarjev.

Živega zakopali. V občini Sik Sobole na Rumunskem je živel samotarsko življenje 66letni starček Štefan Čedo. Po vsej okolici je šla govorica, da ima možakar shranjene težke milijone. Nekega dne se je pojavila v stanovanju starca občinska komisija z obč. tajnikom na čelu in izvršila v stanovanju preiskavo. Pri tem so našli v enem čevlju skritih 1 in pol milijona lejev, večina v zlatu, drugo pa v bankovcih. Komisija je takoj sestavila testament, po katerem se zapuščila vse premoženje občinskemu tajniku. Starec ni hotel podpisati testamenta, ali ga je komisija v to prisilila, vsled česar se je tako razburil, da je omedlel. Komisija je hitro poslala po zdravnika, kateri je »ugotovil smrt« in so starca živnega pokopali. Komisija je pobrala denar in odšla, vendar so se takoj med seboj skregali pri razdelitvi denarja in nato eden drugega ovdili oblastem. Državni pravdnik je zaukazal vse člane komisije aretirati, kakor tudi lažizdravnika, ki je ugotovil smrt starčeve.

Petrolejski izviri v Bolgariji. V Bolgariji so zasledili v okraju Kazalik nove močne petrolejske vire, katere hoče vlada sama izkoriščati.

Kje so Mojzeseve table? Po starem testamentu je na vrhu gore Sinaj dobil Mojzes od Boga dve tabli z deset božjih zapovedi. To sta bili dve kameniti plošči z vklesanimi zapovedmi, in sicer štiri, ki govore o Bogu, na eni, in šest, ki govore o ljudeh, na drugi plošči. Ko se je Mojzes vrnil z gore in videl, kako njegov narod obožava zlato tele, je v jezi pod zlatim telesom plošči razbil. Mojzes je potem šel zopet na goro Sinaj in dobil ponovno tabli z božjimi zapovedmi. Ti tabli sta bili kasneje vzdani v hramu Salamona. Ko so 588. l. pred Kr. r. Kaldejci porušili ta hram, sta bili tabli pravočasno rešene in prenešene v neko duplino. Sedaj se različni starinoslovci trudijo, da bi našli duplino z Mojzesovimi tablami.

Največjo podmornico na svetu so spustili te dni v morje v Newyorku. Posadka šteje 8 častnikov in 80 mož.

Vtihadapljanje inozemcev v Ameriko. Vtihadapljanje tujcemcev v Ameriko tako narašča, da nastaja težko vprašanje, ki dela priseljeniškim uradom skrbi. Tekom tega leta zaznamuje ta urad že 19.000 vtihadapljenčev, katere so oblasti prijelo.

Silen požar v Bosni. V vili nekega uradnika v vasi Zadovič pri Sarajevu je pretekli četrtek nastal iz neznanih vzrokov ogenj, ki se je razširil na bližnje lesno skladišče, kjer je pogorelo 30 vagonov lesa, in potem še na obe parni žagi, ki sta največji v naši državi. Na pomoč je bilo poklicano tudi vojaštvo, a rešiti se ni dalo skoro ničesar.

MLADINSKI VESTNIK.

Beričovo. — Tukajšnje društvo kmetijskih fantov in deklet bo uprizorilo v nedeljo 20. novembra igro »Lovski tat«, ljudska drama v petih dejanjih. Pričetek ob pol 4. uri popoldne. — Vabimo k najštevilnejši udeležbi. Odbor.

Sovodenj in okolica. V našem kraju se je pojavilo veliko zanimanje za ustanovitev Društva kmečkih fantov in deklet. Ta organizacija bi bila pri nas krvavo potrebna že zaradi izobrazbe našega ljudstva. Upamo, da bomo svoj namen z nekoliko požrtvovalnosti tudi dosegli. Tekom tega meseca nas bo obiskal predavatelj iz Ljubljane, ki nam bo razložil pomen društva in nam dal potrebna navodila. Novo društvo bo najkrepkejša opora tudi za našo politično organizacijo. Zatorej vsi na delo, da bomo naš veliki kmečki pokret kar najbolje razumeli in potem toliko lažje in uspešnejše delali za uresničenje naše kmečke misli.

grabiti. Avstrija je navezana v glavnem na dohodke svoje industrije in velik del izvoza avstrijske industrije gre v naše dežele. Zato naša delegacija lahko močno pritiska na avstrijsko. Ta pritisk bo zalegel, osobito še, če bo naša delegacija toliko uvidevna, da bo nasprotno popustila z naše strani pri carinah na industrijske izdelke. Tako bi naši kmetijski produkti obdržali svoje cene, eventualno bi se lahko celo povišale, ljudstvo bi pridobilo večjo kupovno moč in vzvetele bi naša trgovina in obrt.

Tako bi se gotovo postopalo, če bi kmetijsko ljudstvo Jugoslavije bilo dovolj izobraženo in bi se v politiki oklenilo svoje kmetijske stranke. Žalibog pa danes v naši državi, ki je 95% kmetijska, vladajo meščanske stranke, ki bodo to vprašanje rešile po svoje. Ni samo slučaj, da so ravno sedaj zborovale v Beogradu vse industrijske organizacije in trgovske zbornice. Na to zborovanje so povabili tudi našo delegacijo, ki vodi pogajanja z Avstrijo, da tako pritiskajo in vplivajo nanjo, da bo ščitila le interese njih, naši kmetijski interesi pa bodo zatemneli, ker ni nikogar v vladi, ki bi tudi s te strani pritisnil na našo delegacijo.

Mnenja smo, da bi v tako važni zadevi morale storiti svojo dolžnost tudi kmetijske stanovske organizacije. Kaj je storilo Poljeprivredno Društvo v Beogradu in Zagrebu in kaj naša kmetijska družba, nam ni znano. Naj poda inicijativo za to naša Kmetijska družba, če se ne zgane Poljeprivredno društvo v Beogradu. Tudi naše kmetisko združenstvo mora reči svojo. Zadnji čas je. Potem, ko bo prepozno, ne bo nobeno zabavljanje pomagalo. Seveda je v prvi vrsti merodajna vlada in kakor smo rekli, je ta vlada meščanska, ki nima srca za kmetisko gospodarstvo ali še manj se bo brigala za naše zadeve, če ne bomo vedno ponavljali svojih zahtev. Tudi naše časopisje molči, prav tako brezbržno je, kakor bi se ne šlo za eksistenco in kruh milijonov ljudi. Javilo se je to, da se pogajanja vrše, a kakih direktiv, kako naj se zastopa našo državo, teh zaman iščemo v slovenskem časopisju.

Kaj pa oblastne skupščine? Osnovala se je neka zveza vseh oblastnih skupščin v državi, sedaj je čas, da zboruje ta zveza in mogočno povzdigne svoj glas za gospodarski napredek vsega naroda.

Mi kličemo v zadnjem trenutku, vse v boj za zaščito našega kmetijskega ljudstva, če bo to propadlo, verjemite, bo tudi vse drugo. J. B.

Koliko je živine v naši državi?

Slovenija najbogatejša na živini.

Nedavno je Generalna direkcija državne statistike objavila podatke o domači živini po posameznih pokrajinah.

Po statistiki je v naši državi 2.094.110 krav.

I. Volov, bikov, krav in telet je skupno 4.960.397. Od tega imajo pojedine pokrajine:

1. Srbija	1.631.096
2. Bosna in Hercegovina	1.223.277
3. Hrvatska in Slavonija (Medjimurje) z otokom Krk	1.118.014
4. Slovenija z Prekmurjem	479.106
5. Bačka, Banat in Baranja	374.753
6. Črna gora	82.087
7. Dalmacija	52.084
II. Konjev je skupno	1.069.310:
1. Hrvatska in Slavonija (kot zgoraj)	342.760
2. Bačka, Banat in Baranja	311.583
3. Bosna in Hercegovina	192.631
4. Srbija	141.479
5. Slovenija s Prekmurjem	58.647
6. Dalmacija	12.104
7. Črna gora	10.116
III. Skupno število svinj znaša	3.373.041.
1. Hrvatska in Slavonija	977.313
2. Bačka, Banat in Baranja	954.676
3. Srbija	303.917
4. Slovenija	303.917
5. Bosna in Hercegovina	278.587
6. Dalmacija	22.964
7. Črna gora	10.542

Bivolov je skupno 51.483, mul 16.108 in oslov 82.207. Število perutnine 15.075.292.

Iz gornjih podatkov se vidi, da je na živini relativno najbolj bogata Slovenija s Prekmurjem ter odpade na vsak kilometer 29'06%.

Mravlja kot sadjar in vrtnar.

Ako posežemo nazaj v dobo pred vojno, vidimo, da razven kmečkih domov na deželi, še niso imeli ljudje po mestih toliko vrtov, kakor jih imajo sedaj. Zakaj ne? Odgovor je lahek! Ljudje iz kmetov so prinašali na trg razne stvari: zeljenjad, cvetice itd. in jih prodali za majhen denar. Vsak si je pač mislil, zakaj bi se trudil in ubijal z motiko v roki po vrtu, ko mi kmetica prinese vsega česar želimo in še to na dom. — Prišla je vojna. Trgi, ki so še bili od začetka vojne polni, so se začeli kmalu prazniti. Kmečke ženske niso več nosile na trg stvari v takšni meri kakor prej. Kaj sedaj? Stari pregovor pravi: »Pomagaj si sam in Bog ti bode pomagal.« Kdor je imel le količkaj zemlje, jo je prekopal. Z veseljem je prijel v roko motiko in lopato, je lopatal in prekopal. Tega pred vojno ne bi storil nikdar. In če je zrastle na tem koščku zemlje le par peteršiljev, kolerab — dobro je bilo. Mnogo ljudi je postalo kmetiči. Hitro so se naučili in razmišljevali, kako bi še boljše izkoristili zemljo. Delo jim je bilo lahko. A težje jim je bilo in jim je še sedaj, spoznati prijatelje in sovražnike vrta. Za dobiček vrta pa je to zelo važno in zato si hočemo enega zatiranega prijatelja vrta, to je mravljo, katero najdemo v vsakem vrtu kot sadjarja in vrtnarja ogledati na kratko. Vsak je že opazoval mravlje. Kakšno vrvenje, kakšen promet je na mravljišču. Njih ceste vodijo na razne strani, največ

po kakšnem grmičju ali jablani. Vidimo jih na deblu jablane, ja še celo na vrhu. Kaj pa delajo tam, kaj hočejo na jablani? Le opazujemo jih nekaj časa. Kmalu privleče ena hrošča, druga bubo, tretja gosenci; ja cela karavana z raznimi škodljivci se vleče proti mravljišču. — Poiščemo na jablani vejico z gnezdom jabolčne večje in jo položimo k mravljišču. Kako hitro so mravlje pri veji in kako hitro raztrgajo gnezdo tega škodljivca in uničijo jajčeca in gosence. Vidite, kakšen dober pomagač je mravlja sadjarju in vrtnarju. In kakor je to pri jablani, tako je tudi pri hruški, breskvi, kosmulji, ribezu itd. — Na zelenih glavah najdemo poleti gosence kapusovega belina. Veliko gospodinji bi nam vedelo povedati, kakšno škodo nam napravijo gosence tega metulja. Če pridejo mravlje do njih, jih razgrizejo in odnesejo v mravljišče. Pa ne samo z gosenicami kapusovega belina, ampak tudi z gosenicami, bubami drugih škodljivcev napravijo isto.

Podal bi še več primerov, a naj bo dosti. Opisal sem na kratko mravljo kot sadjarja in vrtnarja in vidimo kakšna korist je mravlja za naše vrtove. Neumno in nespametno je torej pobijati mravlje in razdirati njih domove. Pustite jih pri miru in naj naprej uničujejo škodljivce sadja in vrta. Če jih bodemo pobijali in uničevali, bodemo le sebi delali škodo. Nikolajev.

Tečaj za živinorejske inspektorje: 25. oktobra je bil na zagrebški univerzi odprt trimesečni pripravljalni tečaj za polaganje izpita za živinorejske nadzornike. V tečaj so se sprejeli agronomi in veterinarji, ki so dokazali najmanj petletno specialno prakso v živinoreji. Prijavilo se je iz cele države skupaj deset kandidatov in sicer sedem agronomov in trije veterinarji. Po pokrajinah so 4 iz Hrvatske, 2 iz Bosne in 2 iz Slovenije, 1 iz Dalmacije in 1 iz Vojvodine. Po narodnosti je 6 Hrvatov, 2 Srba in 2 Slovence. Od agronomov so: 3 nastavniki na kmetijskih šolah, 3 so pri oblastih in 1 pri srezu. Vsi veterinarji so sreski veterinarski referenti.

Mariborski trg. Pri svinjini in slanini so cene stalne Din 10 do 30 za kg na drobno, 15 do 17 za kg na debelo. Perutnina in domače živali: Cene so bile piščancem 15 do 30, kokošem 40 do 50, racam in gosim 30 do 100, puranom 60 do 125, domačin zajcem 750 do 30, golobom in grlicam 25 do 35 Din za komad. Krompir, zelenjava, druga živila, sadje in cvetice. Cene so bile krompirju 1 do 175 dinarjev, čebuli 150 do 3 Din, česnu 10 do 14 Din kg, glavni solati in endiviji 1 do 2 Din, zeljnatim glavam 1 do 4 Din komad, hrenu 8 do 10, zeleni papriki 8 do 10 Din, paradižnikom 3 Din, kislemu zelju 4, kislji repi 2 Din, surovemu maslu 36 do 40 Din, kuhanemu maslu 46 do 48, čajnemu maslu 52 do 55 Din kg, mleku 2 do 3 Din, smetani 12 do 13 Din, oljčnemu olju 22 do 26, bučnemu olju 20 do 24 Din liter, sirčku 3 do 6 Din hlebeček, jajcam 150 do 175 Din komad. Sadje: Cene so bile jabolkom 4 do 8 Din, hruškam 6 do 12, orehom 10, luščenim 40 do 52, grozdju 16 do 20, limonam 075 do 150 Din komad. Kostanj, surovemu 2 do 3, pečene 6 Din liter. Lončena in lesena roba se je prodajala po 1 do 100 Din, brezove mize 35 do 5 Din komad, 1 lesen kurnik 30 Din, kuzna slama 25 do 30 Din vreča. Seno in slama: Cene so bile senu 55 do 8250 Din, slami pa 35 do 45 Din za 100 kg.

KMETSKE HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun pošne hranilnice št. 14257

reg. zadr. z neomej. zav.

Brzjavke »Kmetijski dom«. Telefon št. 2347

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, pritličje

Daje:

Posojila na vknjižbo, proti poročstvu ter zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Obrestuje
vloge na knjižice **6%** brez od-povedi
čistih
Večje stalne vloge in vloge v tekočem računu po dogovoru.

Preskrbuje: Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje ter čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta.

Uradne ure:

Vsak delavnik od 8.—12.1/2 in od 3.—4.1/2

Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

Podružnica v KAMNIKU na Glavnem trgu.

Priporočljivi najlepši nakup

pri

„ČEŠNIKU“
LJUBLJANA
Lingarjeva ulica.

Posteljne odeje, lastni izdelek, od Din 160.— naprej. — Posteljne garniture od Din 300.— naprej. Preproge, zavese, porhetasterjuhe 200, 220, 230 cm dolge. — Ogrinalke kocke, pletli. — Velur, pliš, žamet za mantelne. — Ogrski koci, dolgodelaki. — Konjski koci, plahte. — Perje kg od Din 45.— naprej.

Izšla je

Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za prestopno leto 1928,
ki ima 366 dni.

»VELIKA PRATIKA« je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštevani in je še danes najbolj obražtan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah.

»VELIKA PRATIKA« je najboljši in najcenejši družinski koledar.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednikov

tiskarna in litografski zavod
Ljubljana, Breg 12

Odvetnika

dr. Drago Marušič
in **dr. Viktor Vovk**

sta se preselila s svojo pisarno in poslujeta odslej v hiši nasproti dosedanje pisarne

v Tavčarjevi ulici št. 4, I. nadstropje, v Ljubljani.

Najboljši in najtrpežnejši
ŠIVALNI STROJI so:
»GRITZNER«
in »ADLER«
za dom, obrt in industrijo,
v raznih opremljenih. — Istotam švicarski
pletalni stroji »DUBIED«.
Pisalni stroji »URANIA«.

Ugodni
plačilni pogoji.

Večletna garancija.

Tovarniška zaloga:

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.

Poravnajte
naročnino!

Kmetovalci! Ali hočete dobiti

zastonj
patentirani

stroj za klepanje

Nikakoli goljufija! Sporočite svoj točen
naslov tvrdki H. NEMITZ, Železna

Kaplija (Eisenkappel), Avstrija.

Sprejemem vajenca za kolarsko obrt. JANEZ MAROLT, Gorenja
vas 23, pošta Ribnica, Dolenjsko.

DENAR

si prihranite, ako kupite dobro blago za obične
in priloge; to pa le zato, ker

najdete

v obično znani, nad 50 let obstoječi trgovini

R. Miklauc
»Pri škofu«, Ljubljana

zelo veliko strokovno odbrano zalogo prvostopenjske
kamgarnar za moške oblake, fino svilen, volnen in perlin blago za žensko oblake, kakor tudi vse druge vrste blaga. — Posrežba zanesljivo poštena. — Naročilo po pošti se takoj izvršuje.

Violine od 95
Din, harmonike
od 85 Din, gramofone
od 145 Din, citre od
192 Din, mandoline
od 138 Din, tamburice,
piala itd. po
izredno nizkih
cenah direktno
iz tovarniškega
skladišča.

8 dni na ogled.

Vsak instrument lahko vrnete, če ne ugađa.
Zahtevajte takoj **VELIKI CENIK ZASTONJ**
od skladišča

MEINEL IN HEROLD

TOVARNA GLASBIL, GRAMOFONOV IN HARMONIK
Maribor št. 108.

PROMETNA BANKA D.D. V LJUBLJANI

Prešernova ulica 4

Telefon št. 2149, 2968

Pošt. ček. rač. 13.853

(žiro-račun pri Narodni banki)

sprejema hranilne vloge in izdaja trg. kredite pod najugodnejšimi pogoji; eskompt in inkaso menic ter trg. cesij. — Nakup vsakovrstnih predvojnih papirjev, prodaja valut in deviz po najugodnejših tečajih.